

Erkelt dec. 26. 1877.

955 n.

Nadusdy-pályamű

O Haza!

III

Költői elbeszélés

Egy első magyar Sonett Roscorú és mester Sonett
alakjában.

Pályázat az academiái Teleki^{*} fele díjra.

Pályázati "Láridó": December 31. 1877.

Telige:

" Fontam én hidalt Dunaról

Első Sonett-Roscorút;

Volt beredem a hussárról,

A magyarnak zászlajáról,

Icsételve honfi bút:

Megjelöltem hol az út!"

* helyesen Nádasdy.

O Haza!

Hazádnak mindig rendületlenül
Mint bajnok férfiőre volt apád,
Ott kincs a nap, hol fellegrár repül:
Vitéz örökség szállott tőle rád.

Örökség a huzár! Lován futyul,
Nem ingador veszély közt mint a nád
Nem ugrik félre gyávan, hütlenül,
Hol ágyút, halni kész verére, lát!

De nem tart mindig vér és haború;-
Pihen huzár a zöldelő tanyán,
Megnépült kardsapástól homlokra:

És bár adón kivül lejárt a bú,
Még intve zeng szelid hang pitvarán:
"Légy hűve ő magyar, légy hű fia!"

"Légy hűve ő magyar, - légy hű fia!"

Ily esdekléstől durrad a Hebel,
Ily hangtól zörren por lány pitvara,
Ha gyöngyfogat mutatva, inekkel.

Nagy gyémánt a magyar faj söröze
Mely sepet sepetként csippan Hegyel;
Babérfeju költőink lágy sava
Jók dallamos pársirtát fölnevel.

Mi ritka jó, mi áldott hivatás,
Megrezzentetni férfi hű szívét
Még az magas hullámként felkerül!

Csak egy segenyt nem érhet ily hatás
Nem érí át a dal seip csörejét
A bujdosó, hi mestre menekül!...

A bujdosó, ki messze menethül,
Füi lesz ismét, iskolába jár;
Lese oly füi, kinek az éber fül
A szabadtó óra hangra vár.

Sok szépre hallgat ő, de nem fessül
Mi haanost lát, azt rég meguntta már:
"Felmentve vagy!" Csupán e szó veggül
Álmába még, mert ott már nincs határ!

Bár sors, e vén tanár, jó bán vele,
Bár hinni kész, ha szépek közt tanul,
Hogy ott is volna nének gyöngyfoga:

Csak mégis büstömör maradt szive;
Dúsó határa láthatáran túl
Megérri tüstént, hogy nincs ott hona.

Megéri tüstént, hogy nincs otthona
A hü magyar, hi csak hazát szeret!
Redőbe gyül gondlepte homlokka,
Mert a bitorló nem kegyelmezett!

Hogy jó hazája nyög, ez mardossa
Felkent szívét, mely rá nehezkedett;
Nem olvas, ah, az önkény zord hava,
S'art elsöpörni nem nyújthat kezét!

De van, s' nagyit úveg, és domborúl
Ségtorlások hört olvast, felhevít.
Söt napsugar is benne őspegyül!

Honvágyi slöth nem egy sorompó lehül
Házánkban hát, reményt bár nem morit,
Sok könyven fürdött ismét megkerül!

Sok könyben firdött ismét megkerül
„Felmentve vagy!” E mérsékelt hangjánál:
Csak egy maradt, és kint inkább kitudul,
Kút semmi dombor isábjá nem talál.

Mig más sugar hajol, is östregyül:
Vén, ör. fejével, ő magában áll!
Több társverer ott hagyta egyedül,
Tegj elni, hidd meg, kétszeres halál!

Iha kerderez, hazánk felé mutat,
Hol egykor fölmerült egy süz leány,
A negyven nyolcas évek néptana.

E süz leány most nála biromány,
I ha képmására olykor mutogat,
Felrezen benne mely is szent ima.

Felreken benne mely és szent ima,
Mert faj szívénél, hogy már nincs remény;
Hogy negyvennyolcánál több jó kardosa
Már feluton megáll, mert nagy a fény,

Mely hatalom keszen felvilloga.
Hogy régi hírnév már csak emelvény,
És lepkéfény sok széjhős mondata,
Mert ritkult nálunk is az őt erény!

E fölkevésnek bár mi ereje,
Nagy óriásunk bár miket mivel:
A tág világon szép hetünk kivül

Alig lett ám magyarnak oly helye
Hol akként élhet, mint csak élni kell;
Bár őt országa romladékain ül!

Bár is országom romladékán ül,
É romladék tákarja kinséit:
Ha lángoló szexelme meg nem hül,
Új boldogságot föl találhat itt.

Tó lesz tehát, ha újra nekki dül,
Mert „puorta-szer” elvárja híveit;
És a madár reptében meg nem sül,
Sem a vízály ebédre nem terít!

Tó lesz tehát, ha minden klar morog,
Ha minden ajk, hol sükség, sölni mer;
Ha táncot jár ész, fegyver és kassa,

És nem kerül pitvar mögé dolog;
Magyar pedig, mert rendbe jött a szer,
Hón epedet: „Te élj, ó szent kora!”

Hón epedek: „Te élj, ó szent hazá!”

A szeresem, bár megigértetett;

Es mert csak gyöngyöt lát hol rabiga

Vering, a külfölet rabrolgája lett.

Ingyen pohár mögött riakodna,

Hol Norbais urnak áll, ott kér Regyet,

Ereklye nála jó kiforrt pipa,

I pir nélkül ragna sötétben Kengeret!

E nyomorult de hü történeten,

Mely néhány század óta végbe men,

Ohulni fogsz erőhöz jött hazánk!

Új sarjadékok nem les szeresem,

Es elvezetve haladás kerén,

Fogsz élni, mint habot verő Dunánk!

Fogsz élni, mint habot verő Dunánk,
Mely bölcsőjét durrásan ellepi;
Bár drobog hideg jegen a szánk,
Hajosa mégis nagyra becsüli.

Megfirt mögötte hajdan jó apánk
Att áll a hid, koblere ilve ni,
Mint tenkeblüntön sivlesett aránk
Mely önkevéstől hön védelmeri.

Isk más folyó in Kább szemeredett,
Dunánknak az utasmál nincs kegye;
Ne vedd zokron, ha nem néz mint boko,

Ha sokszor biskomor, es nem nevet,
Vért ventett seip honunk e tag ere,
Mely bis Mohács, Nándornál elfuto.

Mely bús Mohács, Nándornál elfutó,
Höl országot hüllt, király meg népet ölt:
Nem napirendes illy „habot hozó”;
Bár sent vire sok könyt is feltörölt.

Ha rétekint a sáros naplopó,
Ki véle tán pár hal miatt jörölt.
Nem sejté, mily diésöt, diésötlent, ó,
Nagy tengerének minden csöp közölt!

Ha ránt is ott bús multak fátjolan,
Dunánknak itt most más szerep jutott:
Höl habja fut, nem járhatunk gyalog!

Nagy város késül mindkét oldalán,
Manap haránk már nem oly elhagyott:
Hisz lát szemünk, sőt zászlónk is lobog!

Hisz lát remünl, söt zászlónk is lobog!
A hármaz zöld, fehér, veres színű!
Mig fellobozhat, nimesen fölne ott:
E három színben rejlik a derű.

Ily fényben, bár mi ritka, nem ragyog
A gyémánt, esmeráld, s rubintelt mü;
Érte egy nő szépséges halasöt kótyog,
Érte, száz férfi élve halva hü!

E jelvény gyűrt hazánknak mindene,
Es Dugonits kerekkel tartjuk art;
Ó, sent öreg, ne légy már sithoró:

Lird könnyedet, ó, sírjad ki bele,
Sent Gangesünkbe, s mint neked malaszt,
Honunknak gyöngye len e nagy folyó!

Honunknak gyöngye lesz e nagy folyó,
Csak azt tegyék, mit józan érte kiván;
Még nem elég, ha felhevült iró
Ellovagol egy ország lustáján!

Mozogni fog a némas ére köhő,
Es fülne fog a némtalan névén,
Mihelyt a vették ~~is~~ elmulasztó
Saját pénzéből jöhet netti névén!

Legitse fel nagy költőnk szövegét,
A pénz mögött tevékeny akarat:
"Egy hasznos munka" legyen új imánk;

Élessük arrel ért a jó harát,
Míg enckünk a végkunyhóba hat,
Míg édes hangot eseng magyarban névünk!

Mig édes hangot iseng magyarban szánk,
Megirhatám e dalos kakorút:

Hol egy „Sonett”, mely gerjed mint a fánk,
Felnyitogatna tiz meg négy kaput.

A bonfiszereket, oh, oly falánk,
Hogy azt, mi még hibázik, bár mi rút,
Proféta módon, felsevegné ránk:
Bár nincs hivatal, oldorni sérút.

Lesz már tehát egy kakorús „Sonett”
Magyarban is, e rimerés nyomán,
Mely költő kakorúért nem büszög.

En átadom az első keretet;
Hataljon jobb, hübb nyelvör nyomdokán,
Mig egy romlatlan bonfiskév dobog!

Mig egy romlatlan honfisziv doboz,
Nem állhat veszteg ott a dús köpü,
A melyből édesen, mint méz bugyog
Sok költő lelke. Ó mi nagyserü

A nyelv, mely gyermek ajkáról pötyög
Mely lánytorokból tiszta esengetyü,
Min végimákbau jó apánk dadog,
Mi drága minden lap, sor is betü!

Ily nyelv a jó magyar, feled is int,
Légy iró költő; csak kerüld a gart,
Mely ön hittségből sokszor öspegyül;

És barmi tetszengallásot szerint
Jó sikerült, ő csak tereld fel art
Házának mindig, rendü let lenül!

(: Mester Sonett :)

Harádnak mindig, rendületlenül
Légy híve, ó magyar, légy hű fia!
A bujdosó, hi meszre menekül,
Megérzi tüstént, hogy nincs otthona.

Sok könyve fürdött ismét megkerül;
Felrezen benne mely is szent ima:
Bár is országa romladékán ül,
Hön epeder: „Te élj, ó szent hara!”

„Fogsz élni, mint habot verő Dunánk,
Mely bis Mohács, Nándornál elfutó;
Hisz lát szemünk, sőt zarádnok is lobog!”

Honunknak gyöngye lesz e nagy folyó,
Mig édes hangot cseng magyarban szánk,
Mig egy romlatlan honfisziv dobog!”
